

Arafı İkmet Seçen Kadınlar 1

– Haylazca · 06 Ocak 2020

Anadolu Kadı(n)ları -1-Sahi evlat olmak neydi?Öğrencilik hayatımda okulun en en başarılı öğrencileri arasında hatta birinci sırada olmak kendim için verdiğim bir yarış mıydı?Dönem sonlarında taktir getirmek alışılmış bir durum olsa da, nefesimi tutarak koşar adım eve taşırdım havada asılı duran sevincimi. Her seferinde ilk kez almışım gibi gelirdi. Babamın gözlerinde ışıldayan gurura sebep olmak her şeye bedeldi. Belki de erkeklerden, erkek kardeşlerimden birkaç adım önde olmak içindi bütün bu çabalamalar...Ah o babamın gam gemileri yüzdüren güz mavisi gözleri! Kederi taşıyarak dalıp giden bakışlarıydı zihnime en son kazılan. Yüreğimi acıtan kuyu derinliğindeki öyküsünü hatırlatırdı bana annesinden ç/aldığı güzel gözleri.Öksüz, yetimdi babam. Hiç kıyamamıştı evlatlarına, özellikle de kızlarına... "Annem" diye severdi ya bizi küçük yaşta annesiz kalmışlığının üstünü örter gibi. Belki de yarasını kanatırdı gizli gizli! Sonrasında babasız kalışı! Dokuz yaşındaki bir çocuk nasıl tek başına tutunurdu ki hayata. Babamdı en yakın örneği...On çocuk içinde en çok benim babamdı sanki. Acıyan hasretim. Mezar taşına sarılıp içerlerken bir avuç toprağı avuçlamak değildi en zor olan.–"Sen ne istersen öyle yap. Seçtiğin yol ne olursa olsun yanıdayım gülüm. Yarama merhemim" derdi hep bana.O an his ettiğim duygumu anlatmak zor gelir şimdi...Yıllar içerisinde toplum içerisinde saygın bir yer edinmişti. Sert otoriter görünüşü altında şefkatli sevgi dolu kalbi vardı. Buna rağmen garip bir şekilde gölgesi bile çok ağır gelir, çekinirlerdi. Açıkçası bizim içinde durum aynıydı. Onun evde olduğu zamanlarda sükunetin hakimiyetine teslim ederdik kendimizi.Ya annem helal etsin diye verdiği sütü neler yapmıştım. Çocuk yaşta evlenip kahır yükünü onurla taşıyan bu kadını nasıl mutlu edebilirdim. Kız çocuklarını geç olmadan yüz ağıyla evlendirmeyi öğretmişlerdi ona. Sertti çok... Katıydı anneciğim.Eğitimimi yarıda bırakıp onun istediği biriyle evlenerek kime zindan etmişim dünyayı, kimi yüz ağılığı ile bahtiyar kılmıştım. Genzime kıymık olup batan anne sütünü burnumdan fitil fitil getiren kader miydi? Anneciğim mi...Yere batasınca törelerimiz miydi yoksa. Dünyayı kadına dar eden ah o lanetli Anadolu kadıları!Annem dışarıya karşı hoşgörülü, yardımsever, merhametli aynı zamanda saygı duyulan sözüne itibar edilen tam bir Anadolu kadınıydı. Bize karşı otoriter, dayatmacı bir yapıya sahip olması yüzünden zaman zaman çatışmalara girerdik kendisiyle. Son sözü o söylerdi genelde. Çevre faktörü en büyük etkendi dayatmalarında.Kahverengi gözlerindeki zindanın telvesine düşüşlerim yok muydu, ah annem ah! Az bedel ödememişti oysa. Seviyor muydum otoritesiyle bize yaşama alanı bırakmayan bu esmer kadını. Kendisine dayatılan yanlışları bize dayattığı için af edebilir miydim onu. Düşündükçe kendi içimde öfkemi bastırarak hoş görebiliyordum aslında. Merhametliydim çok, ah ne yazık bu yönümle ona benziyordum. Bildiği doğruları sunmuştu bize işte. Korkuları endişeleri vardı evlatları için. Evlenip yuva kurarlarsa her şey yoluna girecekti. Herkes kendi yolunda yürüyecek, sorumlulukları azalacaktı onun da. Laf/söz gelmeyecekti. Yıllarını vermişti evlatlarına. Daha iyi yaşayalım diye verdiği emeği taktir ediyordum bir yandan. Hayata karşı verdiği mücadele onu otoriter, güçlü bir kadın yapmıştı her halükârda. Bilmeden etmeden sevmeden evlenmişti o da. Katılaştırmışdı onu yaşadıkları... Kaya kadar sert olabiliyordu bazen. Diğer yandan yardımsever maraz doğuracak kadar merhametli bir insandı

çevresine karşı...Ortaokuldan başlayarak abartısız her gün kız görmeye gelirlerdi bize. Ablalarım ondört yaşlarında evlenip gitmişlerdi. Onüç yaşını doldurmuştum işte. Ben okuldan yorgun argın dönerken her gün yeni bir süprizmiş gibi tanımadığım etmediğim uzak yerlerden ya da çevreden birileri beni görmeye gelirlerdi. Her seferinde hayır cevabı almaları hırslandırıyor muydu nedir yılmak nedir bilmiyorlardı. Ziyaretlerinin ardı arkası kesilmiyordu. Bu durum liseyi bitirene kadar devam etmişti. Annemim itibar ettiği komşularımızdan biri bir gün anneme,-“Kızı yine mi vermediniz? Verin birine gitsin. Hem milletin tesellisi düşer hem de ayağı kesilir. Siz de rahat edersiniz.”-“Diğer kızları okutmadık bari bu okusun. Evlenmek istemiyor, okumak istiyor.”-“Okutup ne yapacaksın ki el oğluna mı yedirsin maaşını, evlendir gitsin işte. Güzel kız peşine düşeni çok. Okula gidip gelirken biri tutup zorla kaçırırsa ne yapacaksın?”Annem de çevre baskısının etkisiyle olsa gerek içlerinden birini seçip,-“Beni dinlersen bununla evlen, hem çalışkan da. Seni isteyenlerin içinde en iyisi bu.”Uzun süre ayak diremiş olsam da zihnimde annemin söyledikleri yer etmişti bir kere. Anne baba sözü dinleyenin bahtı açık olur derdi hep annem.-“Beni dinleyin ki gün yüzü göresiniz, Allahın da gönlüne hoş gelir hem.”En sonunda teslim bayrağını çekmiş hiç plânda olmayan bir yola yönümü çevirmiştim. Öyle hızlı gelişmişti ki oldu bittiye gelmişti her şey. İlk günden başlayarak azap içinde geçen bir evliliğin içinde bulmuştum kendimi. Kimin günahını ahını almış olabilirdim diye kara kara düşünmeme sebep olan bir cehhenemin içindeydim artık.Ya anne olmak neydi?...Bukle bukle altın sarısı saçları, zümrüt yeşili gözleriyle dünyamı aydınlatan canım kızımdaya tattığım o duygu. İki yıl sonrasında da simsiyah dalgalı saçları ve öfkeli gözleriyle dünyayı yumruklayacak olan oğlum almıştı kucığıma. Küçük yaşta evin erkeği rolüne soyunacak olan biricik asi oğlumla sürekli çatışsak da aşkla bağlıydık birbirimize. Yolculuğumuz uzun ve kasvetliydi! Ya sabır diye diye emekleyecektik. Biz sadece birbirimize sarıldığımızdan emindik. Sıcaklığımız zemheride bile birbirimizi ısıtmaya yetiyordu. Başkaca hiçbir şeyden emin olamasak da yanyanaydık ve nefes alıyorduk. Her yeni gün bizi zulmüyle sınıyor olsa da birbirimize olan bağlılığımız ayakta durmamızı sağlıyordu.O günlerden bir gün;Sırat okul dönüşü eve girer girmez iri gözleri ağlamaklı soba kenarını kaptı. Islanmış çoraplarını hızlı bir şekilde çıkarıp bana doğru fırlattı. Eğilip yerden alırken,-“Nasıl ıslandı ki bunlar, annem ya. Suyu mı girdin?”Ben söylenirken, o iki büküm başını bacaklarının arasına alıp ağlamaya başladı.-“Neden ağlıyorsun, cevap versene oğlum?”İmgeye dönerek,-“Bir şey mi oldu, konuşsanıza dilinizi mi yuttunuz?”Üşümüşlüğün etkisiyle burnu ve yanakları kızarmış, hüzne bulaşmış gözlerinin yeşilini benden kaçırarak,-“Ayakabısı şu çekiyor galiba, altı delinmiş.”Sıratın yanına çöküp onu kucığıma alıp başını göğsüme basıp buz kesmiş ayaklarını avuçlayıp ısıtmaya çalışırken,-“Bana neden söylemiyorsun oğlum? İnsan öyle çıkar mı dışarı, kış kıyamet...”Kucığımdan fırlayıp odadan koridora geçerken kapıyı çarpmadan önce öfkeli ve titreyen sesiyle-“Söylesem ne olacak, söyle ne olacak! Param mı var ayakabı alacak.”Arkasından ben de yerimden kalkıp çorapları banyoya koyduktan sonra orta odaya gidip yanına oturdum sessizce. Sakinleştirmeye çalıştıkça daha çok içerleyip ağlıyordu. İçinde bulunduğumuz çaresizliğin verdiği mahçubiyetin utancını örtmeye çalışarak,-“Paramız olmasın ne olacak? Söyleseydin bir çaresine bakardım bebeğim.”-“Çalışıyor musun? Babam da sanki bilmiyorsun!” Cümlesini bitirmeden hıçkırıklara boğuldu yavrucak.Varlık içindeki yokluğun dibini bulmuştuk. Acı ile öfke birbirini besleyip içten içe kabarmaya yer bulmuştu körpecik yüreğinde. Küçücük çocuğa yük ettiğimiz nedir, sorumluluk bilinci mi? Farkındalık mı, çaresizlik mi? Canımı en çok acıtan neydi böyle?

Yanlış seçimlerim mi? Çare bulamayan acizliğim mi? Kimdim, neydim, anne mi? Sabaha karşı eve dönen eşim kör kütük sarhoş olurdu Allahın her günü. Konuşacak halde olmadığı gibi sebepsiz yere hır çıkarır döver söver sonra da deliksiz uyurdu. Çocuklar gürültüden uyanıp ağlamaya başladıklarında ise önce koltuk altlarından kavrayıp havaya kaldırır sonra da yataklarının üzerine hızla fırlatırdı.–“Çocuklarımdan uzak dur! Çocuklarımdan uzak dur!“Çılgınlıklarımın karışılığı dayak oluyordu her seferinde. Gücüm yetmiyordu ne kendimi ne de çocuklarımı korumaya. Bütün bu olanlara tahammül ettiğim için iğreniyordum kendimden. Kadınlar zayıf anneler güçlü olurdu oysa... Ne iyi bir anne ne de iyi bir evlat olabilmıştim aslına bakarsanız. Hiçbir şey olamamıştim layıkıyla. Kadınlık neydi sahi?Ertesi gün eşimi işe yolcularken kapıda eğilip Sırat'ın ayakabılarının ikisini de elime alarak ters çevirdim,– “Sıratın ayakbıları delinmiş su çekiyor. Dün donmuştu çocuğun ayakları. Kimbilir kaç gündür böyle okula gidip geliyor. Korkusundan söyleyememiş.”– “Okula gitmesin, gitmek zorunda mı?”– “Daha yeni ilkokula başlamış bir çocuk, okula gitmesin mi?”– “Gitmesin, çok da *ikimde?”Dedikten sonra yüzünü ekşiterek merdivenlerden hızla indi. Sağ elini havaya kaldırıp ne haliniz varsa görün der gibi sallayıp gözden kayboldu. İçimde biriken öfke ve küfürlerle arkasında öylece bakakaldım. Ne bekliyordum ki?Kendimize ait iş yerimiz vardı ve kazancımız gayet iyiydi. Eşim bütün kazancını o bar senin bu bar benim diye gezerek tüketiyordu. Kadın, içki, kumar yok yoktu işte... Sıfırı tüketmeden eve geldiği tek gün yoktu neredeyse.Oturduğumuz ev babamlara aitti, kira vermiyorduk Allahtan. Elektiriği suyu ödüyorduk bir tek. Gün geldi onu da ödeyemez olduk. Annemlerin diğer kiracılarından aldığım kirayla ödemeye başlamıştim artık faturaları. Gururumu incitse de mecbur bırakılıyordum buna. Eve bakmadığı bir yana çalışmama da izin vermiyor oluşu beni deli ediyordu... Kısır bir döngüydü yaşadıklarım sadece o kadar.Sorgulamalarımla bir başınyaydım, onunla konuşup anlaşmanın hiçbir yolu yoktu.Komaya sokana kadar bana şiddet uygulamasının izlerini ruhumda ve bedenimde utançla taşıyordum. Yatağa uyumak için uzanmak istediğimde işkence haline dönüşüyordu her hamlem. Hangi yanımı dönsem etim kemiğimden ayrılacakmış gibi acıyordu. Darbe almamış birkaç santimlik kadar yer bile yoktu vücudumda. Başımda koca koca şişlikler, burnum, gözlerim mosmor, kollarımda bacaklarımda ezikler. Daha iyileşmeden bir daha bir daha eziyordu ayaklarının altına alarak. Vurduğu her tekmenin şiddetiyle bir de beton zeminden darbe alıyordum. Ben ayakları altında acıyan yanımı geri çekip yer değiştirdikçe tüm vücudum nasibini alıyordu balyoz misali tekmelerinden. Çılgınlıklarımı kimse duymuyordu çocuklarımdan başka. Duyanlar da kocasıdır deyip kulak tıkıyordu. Yerde hareketsiz kalıp sesim soluğum kesilince beni kendi halime bırakıp rahatlamış olarak gidip zibarıp yatıyordu yatağında. Ertesi gün hiçbir şey olmamış gibi ona güler yüzle kahvaltı hazırlamamı bekliyordu. Aksi halde...Kadına dayatılan bu hayattan nasıl kurtulacaktım? Bitmeyen sorularla beynimin uğradığı izdiham beni çıkmazlara sokuyordu. Gece çılgınlıklarına kulak tıkayan komşular sabah olduğunda alaycı bakışlar atıyordu yüzümdeki morlukları görünce. Mutlu ediyordu bu onları ne garip.Boşanırsam çevre nasıl bakacaktı, ailem de istemiyecekti elbet. Boşanmak kötü bir şeydi. İşkence görmekten de kötü olabilir miydi? Kadın dediğin kahır çekerdi, dayak yemeyeni mi vardı. Hepsi zulme boyun eğdiği kadar kadın olup taktir toplamamış mıydı? Bu coğrafyanın yükü de buydu omuzlayacaktım elbet annemin kızıydım. Babamın en nazlısı, gözünden sakındığı kızı değil miydim? Hep gurur duyduğu kızı olarak kalmalıydım, kalacaktım. Üzemezdim, başını öne eğdiremezdim kimsenin. Çocuklarım da kaderimden nasibini almamış olsaydı

katlanmak daha kolay olacaktı elbet. Onları koruyamamak masıl bir vicdan azabıydı? Yaşattığın nasıl bir çaresizlikti Allahım!Yine kabus dolu bir gecenin sabahında dalıp gitmişim uzaklara. Aldığım darbelerden acıyan bedenim umurumda değildi aslında. Bu zulm ne zaman bitecekti, düzelecek miydi her şey bir gün?Sırat eğilip yanağımdan öptü öptü, gözlerimin içine bakarak gülümsedi tatlı tatlı.–“Anne neden babayla evlendin, bu pis adam bizim babamız olmasaydı keşke.“Acıyordu gözlerinin içi aslında.Nasıl bir cevap verebilirdim, uzunca sustum. Bir cevap bulmalıydım. Teselli edecek teselli olacak. Yüreğimize soğuk sular serpecek bir yanı olmalıydı yaşadığımız cehennemnin.Sarılıp oğluma saçlarından öpüp koklayarak, gülümsedim şefkatle acıyarak.–“O zaman senle ablan olmazdı bebeğim.“–“Neden, biz sadece senin çocukların olurduk ne güzel işte.“–“Olmazdı işte...“–“Tamam o zaman ablamla ben doğduk artık. Babayı dışarı atalım biz bize yaşayalım. Dedemin evi değil mi. Ben simit satarım bakarım senle ablama.“–“Olmaz, sen okuyacaksın, ablan da. Ben okulu yarıda bıraktım evlendim. Bak gördün mü hiç de iyi bir şey yapmamışım. Sizden başka güzel hiçbir şey hayatımda“, dedim sessizce.–“Nasıl baba bu ya? Ancak dövsün. Bir ayakabı bile alamıyor, değil mi anne?“Sarılıp öptüm yanaklarından içime çekip kokusunu sarıldım kemiklerini kırarcasına. Labiretin içine düşmüştük bir kere. Çözüm sunamıyordum hiçbir şekilde çıkış yolunu da bulamıyacak kadar aciz his ediyordum.–“Kemiklerimi kıracaksın anne“, diyerek gülümsedi.Kurtulmaya çalışınca kollarımdan, kollarımı gevşettip öptüm alnından oğlumu tekrar tekrar.Kızım oturduğu yerden bizi seyrediyordu. Gözlerinin içindeki çaresizliğin izlerinde kayboldum bir an. Derin bir iç geçirdikten sonra kucağımı açtım gülümseyerek. Gelip iyice sokuldu o da.–“Bence de boşan bu pis adamdan anne. Sırat doğru söylüyor. Dedeğil bize bakar.”Benden cevap alamayınca tekarlardı sorusunu.–“Bakar değil mi?”Yapabileceğim tek şey onlara sarılmak ve sevdiğimi his ettirmekten başka bir şey değildi. O an için öyle geliyordu...Anne olmayı öğrenecektim elbet.O gün gelene dek sıkı sıkıya sarılacaktım yavrularıma.sude nur haylazca-GÜNEY Dergisi Temmuz 2017